

TE GROTE DRUK OP JUSTITIE EN RECHTERS

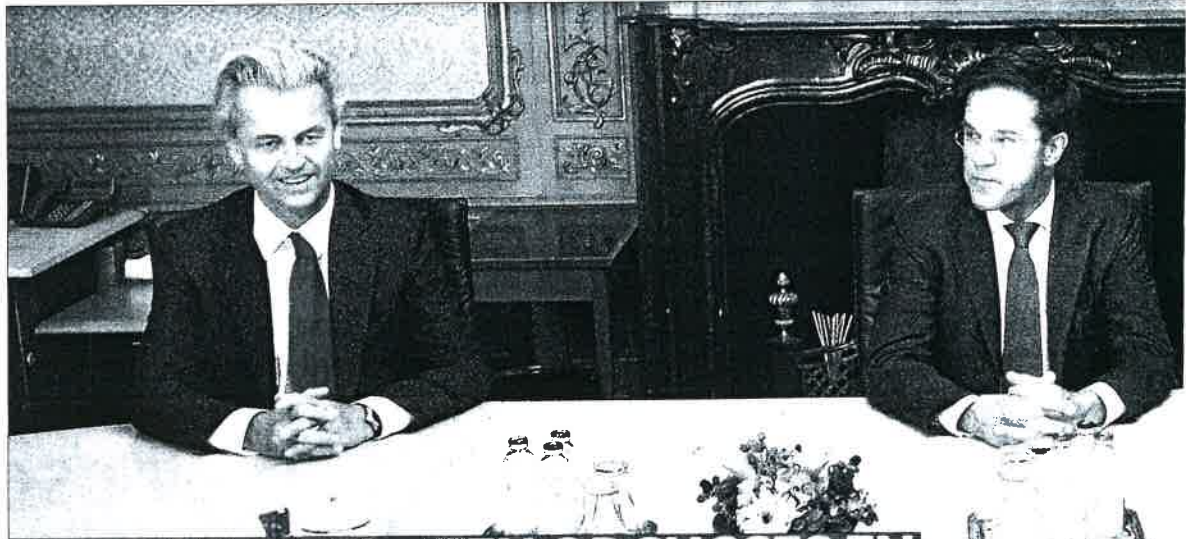
OPINIE

HANS VAN ZON
ALGEMEEN REDACTEUR

De Commissie Evaluatie Afgesloten Strafzaken (CEAS) bewijst weer haar grote waarde. De twijfel die zij uitsprak over de veroordeling van Ina Post is gerechtvaardigd. Volgens het gerechtshof in Den Bosch is er geen bewijs dat Post in 1986 een vrouw heeft gewurgd. Dat dit geen incident is, mag duidelijk zijn. Ina Post werd de laatste jaren voorgegaan door andere slachtoffers van dwalingen: de Haagse verpleegster Lucia de Berk, de Puttenaren Wilco Viets en Herman Dubois, en Kees Borsboom, slachtoffer van een dwaling in de zaak van de Schiedammer parkmoord. Het was ook deze zaak die aan de wieg stond van de CEAS. Het wordt hoog tijd voor zelf-onderzoek bij justitie, politie en de bestuurders die verantwoordelijk zijn voor hun functioneren. De druk op rechters, officieren van justitie en rechters is zo groot dat het wachten is op nieuwe fouten. De werkdruk bij rechters en rechterschouwers doet het ergste vrezende. Onder het juk van bezuinigingen en het spook van efficiëntie krijgen rechters bijvoorbeeld onverantwoordde tijdsriteria opgelegd. Rechters van meervoudige kamers lezen niet het hele dossier, maar verdelen de stukken onder elkaar, zo zei een Haagse rechter laatst. Recherchers krijgen een tunnelvisie doordat er elke dag moet worden gescoord. Het gaat te ver te eisen dat justitie en politie hun werk zo goed doen dat de CEAS kan worden opgeheven. Rechtspraak blijft mensenwerk. Maar wel moet het aantal gerechtelijke dwalingen, waardoor Nederlanders soms jarenlang onschuldig achter de tralies zitten, tot een minimum worden beperkt. In een democratie moet de rechterlijke macht boven elke twijfel zijn verheven.

JOHN

TOERISME THAILAND TREKT VOORZICHTIG WEER AAN

'HIJ KAN MEELIFTEN OP SUCCES EN AFSTAND NEMEN ALS HET MISGAAT'

Hoe Wilders de hoofdprijs pakte

Geert Wilders verraste vriend en verbijsterde vijand met zijn onderhandelingsresultaten voor de nieuwe rechtse coalitie. De PVV-leider stelde behendig zijn stokpaarden in het regeringsprogramma van het kabinet-Rutte-Verhagen, waaraan zijn partij niet eens deelneemt.

ARNO GELDER

AMSTERDAM • Een geboren onderhandelaar noemt hij Geert Wilders niet: „Daarvoor had hij te veel de omstandigheden mee.” Toch be-

wondert George van Houten, specialist in onderhandelingsvaardigheden en -technieken, het resultaat dat de PVV-leider in de onder-

handeling over de rechtse coalitie heeft geboekt. Bovendien vervult Wilders - een 'groentje' tijdens de informatie - ook nu een sleutelpositie.

Als eerste man van een gedoogpartij in de Tweede Kamer krijgt hij inspraak bij de benoeming van ministers en dienen wetsvoorstellen van de regering aan hem te worden voorgelegd. „Veel van zijn standpunten staan in het regeerakkoord. Ronduit knap voor een partij die niet meeregeert en op soci-

'Rutte-1 goede afspiegeling verkiezingsprogramma PVV'

JEROEN DE VREEDE

ROTTERDAM • Is Rutte-I een goede afspiegeling van de verkiezingsprogramma's van CDA, VVD en PVV of voert één partij de boventoon? Hoogleraar overheidsfinanciën Bas Jacobs (Erasmus Universiteit) is heel stellig: de PVV voert de boventoon. „Het is me een raadsel waarom VVD en CDA zo ver zijn opgeschoven naar de PVV-plannen.”

Wat heeft u geanalyseerd?

„Nu de plannen van Rutte-I bekend zijn, zijn de economische effecten te vergelijken met wat de partijen aankondigden in hun verkiezingsprogramma's en met wat ze zeiden wat belangrijk was. Zo wilde de VVD in haar programma 24 miljard bezuinigen, het CDA 20 miljard en de PVV 13 miljard. Het nieuwe kabinet komt uit op 11,75 miljard: het dichtste bij PVV. Ook op andere vlakken ligt het kabinet het dichtste bij 't PVV-programma.”

U keek ook naar in welke mate partijen de belofte nakomen geen 'ongedekte rekening' door te schuiven

naar de toekomst. Hoe valt dat uit?

„VVD en CDA maakten daar een groot punt van in de campagne. Er zijn hervormingen nodig om te voorkomen dat de staatsschuld onbeheersbaar wordt. Door de vergrijzing wordt meer uitgegeven dan aan belasting binnenkomt. De PVV vond dat minder belangrijk. Ook hier blijkt dat Rutte-I het dichtste uitkomt bij de PVV. Voor lastenverzwaringen geldt hetzelfde: VVD en CDA wilden lastenverlichting. Het effect van Rutte-I is een lastenverzwaring, net als in het PVV-programma.”

Is dat erg, 't zijn politieke keuzes...

„Natuurlijk is het een politieke keuze, maar economisch bezien is het drie keer niks, ondanks alle uitspraken over het 'saneren' van de overheidsbegroting. De regering Rutte verzuimt het om structurele hervormingen door te voeren. De komende vier jaar krijgen we een herhaling van de stilstand van Balkenende-IV. Weer zien we allemaal compromissen op alle belangrijke dossiers: sociale zekerheid, woningmarkt, gezondheids-

Hoogleraar Bas Jacobs meent dat Rutte en Verhagen met 'huid en haar zijn opgegeven door Wilders'.

zorg en pensioenen. Daardoor verbetert de kracht van de economie nauwelijks.”

Wat was economisch gezien beter?

„De meeste economen zullen zeggen dat het goed is op korte termijn niet gigantisch te bezuinigen, maar vooral ook dat er hervormingen nodig zijn om de financiën op orde te krijgen. Dan hoeft er op korte termijn minder te worden bezuinigd, waardoor de economie minder wordt afgeknepen. Het kabinet doet dat niet: geen hervormingen, wel bezuinigen. Dan is er schade op korte termijn, maar weinig winst op lange termijn.”

Wat is het effect?

„Een belangrijke indicator is de

ontwikkeling van de structurele werkgelegenheid. Waar de verkiezingsprogramma's van VVD en CDA nog een stijging van de werkgelegenheid beloofden van vier tot zes procent, komt Rutte-I niet verder dan een schamel procentje. Wederom het dichtste bij het effect van het PVV-programma.”

Toch is het beeld, dat Rutte-I van aanpakken houdt en het land economisch verder zal helpen...

„Tja, dat is een heel goede beeldvorming, een mooie spin. Helaas houden de meeste mensen meer van krachtige beelden dan van cijfers.”

Waren andere samenstellingen beter geweest voor de economie?

„Een Paars-plus kabinet of een midden-kabinet was beter geweest voor de economie. Het is eigenlijk verbijsterend dat VVD en CDA liever met de PVV in zee gaan dan met welke andere partij dan ook. Het is me een raadsel waarom CDA en VVD zover naar de PVV zijn opgeschoven. Rutte en Verhagen zijn met huid en haar opgegeven door Wilders.”

Aan de onderhandelingstafel ontstond tussen Wilders, Rutte en Verhagen een hechte band. FOTO EVERT JAN DANIELS

aal gebied gewoon links is. Dat heeft hij sterk uitonderhandeld. Bovendien bevindt Wilders zich in een luxe positie. Hij kan straks meelifen op het succes en afstand nemen als het misgaat."

Mr. George van Houtem, verbonden aan de Holland Consulting Group, geldt als de 'onderhandelingspaus' van Nederland. Hij schreef er zelfs een boek over: *De dirty tricks van het onderhandelen - Ontdek de regels van het spel en verbeter je machtspositie*. Maar niet alleen Geert Wilders, ook CDA-voorman Maxime Verhagen mag zich volgens Van Houtem 'van aanvankelijke verliezer tot winnaar' kronen. „Wat Verhagen, een echte tacticus, goed deed is Mark Rutte steeds een alternatief bieden voor samenwerking met links. Daardoor kon Rutte hard onderhandelen met de progressieve partijen. Als die zijn eisen afwezen, kon hij altijd terugvallen op het CDA. Een riante positie. Wilders heeft altijd geweten dat hij bij die optie onmisbaar was."

Hoe springt Mark Rutte er naar de opvatting van Van Houtem uit? „Die heeft zich knap staande gehouden. Tussen de strategen Verhagen, die wist dat Rutte niet zonder het CDA kon en Wilders die zijn prioriteiten duidelijk stelde en mondjesmaat concessies wilde doen. Rutte bleef in gesprek. Ik zeg altijd: bezig nooit voor of tijdens onderhandelingen woorden als 'onbespreekbaar' of 'absoluut niet'."

Uiteraard kan George van Houtem zich een voorstelling maken

hoe de drie onderhandelaars wekenlang met elkaar aan tafel zaten, gesteund door hun secondanten. „Die zijn," meent hij, „van groot belang. Ze zorgen voor extra expertise en meer dynamiek. Bovendien kunnen zij inhoudelijk wat steviger inzetten waardoor de fractievoorzitters zich boven de partijen kunnen stellen. Ook hoeven de onderhandelaars op sommige punten zelf geen vuile handen te maken."

Kundig onderhandelen vereist volgens Van Houtem een aantal wetmatigheden. Van uiterlijke schijn („Kleed je altijd naar de mores van je sector") en lichamelijke conditie („Ga nooit ziek aan tafel zitten, dan is je scherpte weg"), tot de technisch-inhoudelijke kant van een onderhandeling.

CHEMIE

„Onderhandelen wordt vaak verward met debatteren. Je dient je opponenten echter nooit als vijanden te zien, maar als bondgenoten met wie je tot overeenstemming wilt komen. Ik geloof dat er tussen Rutte, Verhagen en Wilders een prima chemie bestond. En als het dan tijdens de onderhandeling ook nog eens goed gaat, krijg je al snel een hechte band. Vergeet niet dat onderhandelingen emotionele gebeurtenissen zijn waarbij je veel op je afkrijgt en je ook veel dient te verwerken. Waarom het allemaal zo lang heeft geduurd? Dat kan strategie zijn. Hoe langer je bezig bent, hoe meer bij de buitenwacht gewenning optreedt."

Nieuwe fractievoorzitter Stef Blok wil VVD-geweten bewaken

DEN HAAG • VVD-Kamerlid Stef Blok (45) wordt fractievoorzitter van de VVD zodra Mark Rutte aantreedt als premier. Blok is een vertrouweling van Rutte die achter de schermen veel werk voor hem verzet. Zo was Blok campagneleider bij de afgelopen verkiezingen en hulp bij de formatiebesprekingen.

„Rutte is en blijft als premier de politiek leider van de VVD," zegt Blok. „Maar het geweten van de partij wordt gevormd door de fractie in de Tweede Kamer. Die moet de kernwaarden van de VVD bewaken."

Blok zit sinds 1998 in de Tweede Kamer en staat bekend als een onverstaanbaar Kamerlid. Hij was in 2003/2004 voorzitter van de Kamercommissie die onderzoek deed naar het integratiebeleid. Ondanks politieke druk om te concluderen dat het één grote mislukking was, kwam Blok met een genuanceerd eindrapport. Daarmee trotseerde hij de hoon van veel partijen waar

Stef Blok is een vertrouweling van Rutte.

onder zijn eigen VVD. „Ik sta nog steeds achter elke letter in dat rapport," zegt Blok nu. „Er was veel mis met het integratiebeleid. Er is enorm veel geld verspild. De problemen met werkloosheid en criminaliteit zijn groot onder allochtone groepen. Tegelijk bestaat het merendeel uit gewone mensen, die gewoon hun brood verdienen en die

nooit een bushokje in elkaar trapten. Dat is evengoed waar."

Blok stelt dat de VVD-fractie onder zijn leiding 'niet slaafs alles zal volgen waar het nieuwe kabinet mee komt'. „De komende jaren zal er veel gebeuren wat nu nog niet is vastgelegd in het regeerakkoord en waar het kabinet op moet reageren. Steeds zal de VVD beoordelen of dat gebeurt op een manier zoals de VVD heeft beloofd aan zijn kiezers. De overheid behandelt iedereen gelijk: ongeacht huidskleur, geloof, man, vrouw, homo of hetero."

Waar het regeerakkoord dat toelaat, zal Blok met eigen voorstellen komen waarvoor een meerderheid gevonden moet worden. „Bijvoorbeeld als het gaat om de bezuinigingen. Het kabinet moet niet alleen de kaasschaaf gebruiken, maar echt hervormen, zodat Nederland sterker uit de crisis komt." Blok is getrouwd en heeft een zoon. Voordat hij Kamerlid was, werkte hij bij ABN Amro.

Nederlander kanshebber Sacharovprijs

FRANS BOOGAARD

BRUSSEL • PVV-leider Geert Wilders haalde zelfs de preselectie niet, maar toch zit er indirect nog een Nederlander bij de kanshebbers op de jaarlijkse Sacharovprijs voor vrijheid van meningsuiting. Dat is de zending Anne van der Bijl (82), oprichter van Open Doors, dat in de hoogtijdagen van de Koude Oorlog Bijbels smokkelde naar communistische landen.

De kandidatuur van Wilders, voorgedragen door zijn eigen Europese partijgenoten, is vanaf het begin omstreden geweest. Politieke leiders in het Europees Parlement reageerden meteen negatief, maar uiteindelijk, aldus Ria Oomen (CDA), is zijn kandidatuur zelfs niet ingediend. Dat zou de steun hebben geleverd van een fractie of van veertig individuele EP'ers.

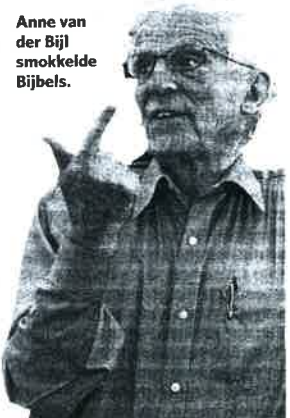
De kansen van Anne van der Bijl,

bijgenaamd 'Gods smokkelaar', lijken evenmin erg groot. De kandidaat van de christendemocratische EVP, de grootste fractie, is de Cubaanse dissident Guillermo Farinas, die er al 23 hongerstakingen heeft opzitten. Volgens PvdA-leider Thijs Berman stuit zijn kandidatuur op verzet bij linkse partijen, die de bekroning van een Cubaan 'een verkeerd signaal op het verkeerde moment' vinden.

De socialistische kandidate, de Ethiopische politica Birtukan Mideksa, is juist gisteren vrijgelaten, volgens Berman mogelijk door haar kandidatuur. Hoog op de lijst staat ook Breaking the Silence, een door Israëliëse militairen opgerichte NGO die informatie verzamelt over militaire activiteiten van Israël op de West Bank en in Gaza en Oost Jeruzalem. Het parlement maakt later deze maand een top-drie en

kiest daaruit de winnaar. De prijs wordt in december uitgereikt.

Anne van der Bijl smokkelde Bijbels.

Koppejan en Ferrier op het matje bij Verhagen

DEN HAAG • De dissidente Kamerleden Kathleen Ferrier en Ad Koppejan zijn door CDA-fractieleider Maxime Verhagen op het matje geroepen. Uitspraken van het duo in actualiteitenrubrieken waren hem in het verkeerde keelgat geschoten, aldus de NOS.

Zo had Ad Koppejan in het radioprogramma *Met het Oog op Morgen* gezegd: 'We moeten Wilders ontmaskeren' en 'Hij wordt bli gemaakt met een dooie mus, want veel van zijn voorstellen zijn niet haalbaar'. Zijn partijgenote Kathleen Ferrier voegde daar aan toe: „We zullen waken voor een fatsoenlijke uitvoering van de gemaakte afspraken. Als die inburgeringscursus wordt gebruikt om grote aantallen mensen het land uit te krijgen, zullen we dat blokkeren."

Partijvoorzitter Henk Bleker riep in het EO-programma *Moraalriders* gisteravond op tot rust binnen de partij.

Vandaag: Ontmoet het mbo. Open huis, opleidingsmarkt of modeshow?

Ontmoet het mbo bij jou in de buurt!

Kijk op edbe.nl

6-DAAGSE BEZOEKERS OKT. 4-9 ONDERWIJS

STOP met te veel betalen.

Honderden gezinnen stappen dagelijks over.

Ik zeg doen.

Nederlandse Energie Maatschappij

Bel gratis 0800-4664 nederlandenergie.nl